

Beslutsunderlag F
Styrelsen 2019-06-18
Diarienummer 0048/19

Handläggare: Gunilla Dörner Buskas, hållbarhetschef
Telefon: 031-3685457
E-post: gunilla.dorner.buskas@gshab.goteborg.se

Stadshuskoncernens hållbarhetsrapport 2018

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Hållbarhetsrapport för Stadshuskoncernen 2018 fastställs.

Sammanfattning

Styrelsen för Göteborgs Stadshus AB har beslutat om en riktlinje för koncernens hållbarhetsrapportering – Göteborgs Stadshus AB:s riktlinje för hållbarhetsrapportering i Stadshuskoncernen (i fortsättningen kallad riktlinjen). I år är första året koncernen lämnar en gemensam hållbarhetsrapport i enlighet med denna riktlinje.

Till skillnad från förra året innehåller 2018 års hållbarhetsrapport ett antal koncerngemensamma s.k. upplysningar som bolagen rapporterat på. Upplysningarna baseras främst på en målstruktur som tagits fram av Hållbarhetsrådet som i sin tur bygger på stadens mål och uppdrag, program, styrande dokument och annat relevant ramverk.

Ekonomiska konsekvenser

Då ärendet avser en rapport har det i sig inga ekonomiska konsekvenser.

Olika perspektiv

Inför varje beslut ska en bedömning av hur beslutet påverkar ett antal perspektiv göras. Det rör barn-, mångfalds-, jämställdhets-, miljö- och omvärldsperspektiven. Hållbarhetsrapporten omfattar samtliga perspektiv direkt eller indirekt och har därigenom påverkan på dem alla. Rapporten omfattar exempelvis Jämlik stad, klimatpåverkan, avfall och resurser och innehåller dels kvalitativt material, dels kvantitativa nyckeltal och indikatorer. Genom att ta fram en rapport är bedömningen att samtliga perspektiv gynnas oavsett om indikatorerna pekar på en positiv utveckling eller inte.

Bilagor

1. Stadshuskoncernens hållbarhetsrapport 2018

Ärendet

Göteborgs Stadshus AB ska årligen ta fram en koncerngemensam hållbarhetsrapport i enlighet med riktlinjen. Styrelsen ska nu ta ställning till Hållbarhetsrapport 2018.

Beskrivning av ärendet

För andra året har nu Göteborgs Stadshus AB tagit fram en hållbarhetsrapport. I år är första gången det är en koncerngemensam rapport med utgångspunkt i den riktlinje som styrelsen beslutat om. Hållbarhetsrapporten omfattar såväl kvalitativa som kvantitativa avsnitt. Antalet indikatorer och mått har utvecklats sedan förra året. Dock kvarstår en stor kvalitativ del i rapporten.

Det är viktigt att berätta om vad som händer inom hållbarhetsområdet i koncernen. Det pågår en stor mängd insatser, aktiviteter, projekt, initiativ och löpande verksamhet för att stärka såväl den sociala som ekologiska dimensionen. Kompetensen och engagemanget är stort i koncernen. Vissa bolag är mycket starka vad gäller miljö och klimat som exempel medan andra har ett större fokus i sociala och välfärdsfrågor. Utifrån de kärnuppdrag bolagen har kan det ibland vara svårt för dem att se hur man kan bidra i frågor där man traditionellt inte gjort det. Insikten om att detta dock är nödvändigt eftersom perspektiven blir alltmer beroende av varandra, finns.

Inför nästa hållbarhetsrapport finns det ytterligare utvecklingspotential. Målstrukturen för koncernens hållbarhetsarbete bör utvecklas - inte minst utifrån den nya budgeten för staden, planering och rapportering behöver knytas än närmare varandra, indikatorer eller mått för att se utvecklingen måste utvecklas ännu mer. Vissa av de nyckeltal och indikatorer som satts upp i årets hållbarhetsrapport har visat sig svåra att hantera, ibland på det enskilda bolagets eller klustrets nivå, men oftare på koncernnivå. Vissa koncerngemensamma upplysningar kommer först en bit in på våren vilket leder till att rapporten färdigställs relativt sent under året. Detta behöver ses över. Arbetet i år kommer nu att leda vidare in i ett förbättringsarbete. En viktig aspekt i det är att utveckla analysen av koncernens hållbarhetsarbete så att vi får ett förändrat fokus från beskrivning till analys. Det finns också behov av att återkomma till styrelsen om en revidering av gällande riktlinje.

Bedömning av Stadshus vd

I år är första året vi fått in koncerngemensamma nyckeltal och indikatorer vilket är nödvändigt för att vi på sikt ska kunna få kunskap om trender och utveckling inom hållbarhetsarbetet. Den gemensamma rapporteringen skapar möjlighet till ett utbyte och ett lärande inom koncernen som också har potential att leda till effektiviseringen och synergieffekter. De bilder som kommer fram visar på stor kompetens inom området och visar också hur aktivt bolagen bidrar till det samlade hållbarhetsarbetet inom Göteborgs stad.

Vissa av nyckeltalen har varit svåra att hantera. Även i övrigt finns givetvis en utvecklingspotential. Att ständigt arbeta med förbättring av sin verksamhet är grundläggande, liksom att lära av den uppföljning och rapportering som lämnas. Målstrukturen för hållbarhetsarbetet bör anpassas till det aktuella ramverket.

Mot den bakgrunden är vd:s bedömning att Stadshuskoncernens hållbarhetsrapport 2018 fastställs.

Stefan Söderlund

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Stadshus- koncernens

Hållbarhetsrapport 2018

Göteborgs
Stad

Hållbar samhällsnytta för Göteborgarna

STADSHUSKONCERNEN LÄMNAR NU för andra gången en gemensam hållbarhetsrapport. Till det här året har arbetet utvecklats och vi har nu data och nyckeltal att tillgå på ett bättre sätt än tidigare. Tillsammans med bolagens erfarenheter och aktiviteter skapar det kunskap. Forskning, innovation och utbildning har lyfts fram som viktiga faktorer för att genomföra Agenda 2030.

Nya typer av kompetenser och kunskaper krävs och där framhävs bland annat vikten av att generalistkompetens prioriteras inom forskningen.

På kommunfullmäktiges uppdrag svarar Stadshus för ägarstyrningen av de kommunala bolagen i Göteborg.

Syftet är att genom en väl avvägd ägarstyrning få ut mer nytta av helheten än vad varje enskild part kan leverera. Detta är nödvändigt om vi ska klara klimatområdets utmaningar och skapa

en trygg stad där alla barn får så likvärdiga uppväxtvillkor som möjligt. Vår utgångspunkt är alltså att leverera hållbar samhällsnytta för göteborgarna.

DEN SAMLADE HÅLLBARHETSKOMPETENSEN är stor inom Stadshuskoncernen. Under 2018 kan vi se riktigt glädjande utveckling, till exempel när det gäller området Gårdsten. Tillsammans med andra aktörer – inte minst med de boende i området – har Gårdstensbostäder visat att en positiv förflyttning är möjlig. De erfarenheter vi har från det långsiktiga och målmedvetna arbetet ska tas tillvara. Vi kan också se satsningar som ”Jobbspåret” hos Renova där målgruppen är nyanlända som behöver komma i praktik eller arbete, eller ett ”Engångsfritt Kulturkalas”.

Med rapporten vill vi ge goda exempel på det gedigna arbete som utförs inom koncernen. Jag hoppas också att vi kan inspirera fler att bidra till en hållbar stad – öppen för världen.

Trevlig läsning!

Stefan Söderlund,
VD Göteborgs Stadshus AB

INNEHÅLL

3 Struktur för ägarstyrning av Göteborgs Stads bolag

4 Det här är Göteborgs Stadshus

5 Vad gör Göteborgs Stadshus

6 Intervju

Intervju med Stadshus hållbarhetschef Gunilla Dörner Buskas

9 Stadshus mest väsentliga hållbarhetsfrågor

10 Jämlikt Göteborg

14 Mänskliga rättigheter

16 Hållbart arbetsliv

18 Klimatutsläpp

20 Avfall och resurser

24 Attraktivt Göteborg

28 Antikorruption

30 Hållbarhet

– i siffror

Struktur för ägarstyrning av Göteborgs Stads bolag,

maj, 2019

Regionala Bolag

Renova AB
Gryaab AB
Grefab

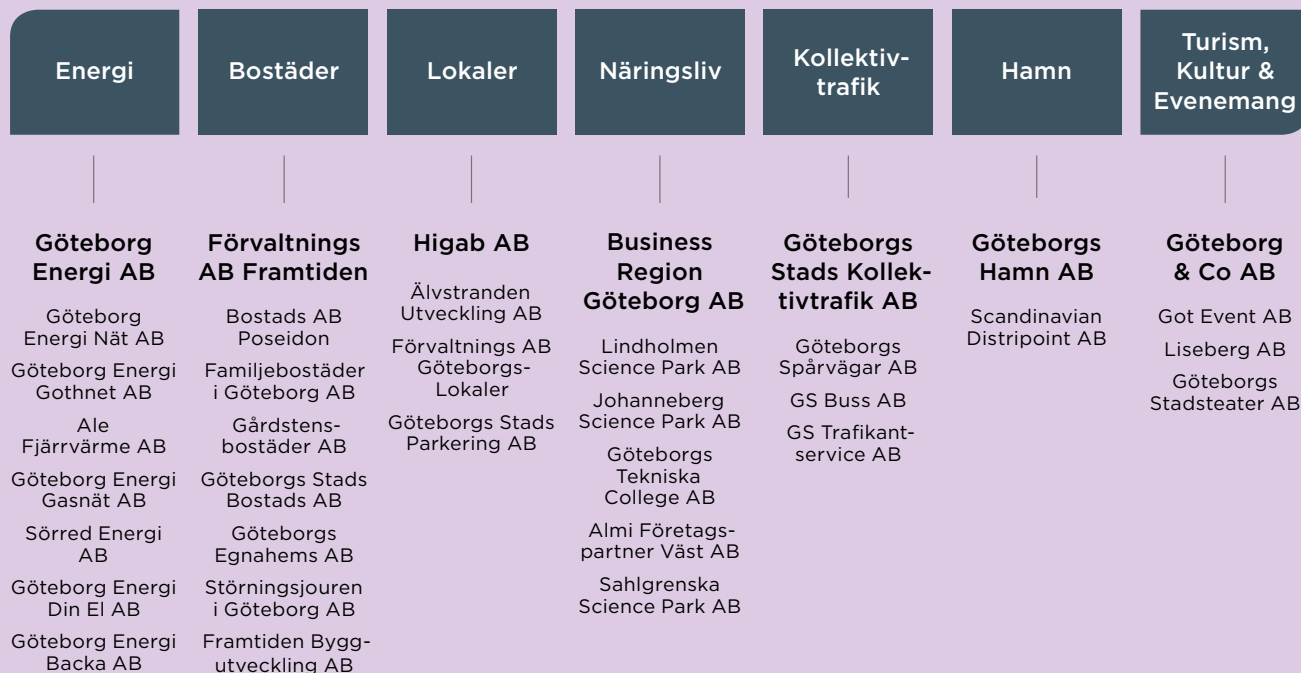
Interna bolag

Försäkrings AB Göta Lejon
Göteborgs Stads Leasing AB

Kommunal bostadsförmedling

Boplats Göteborg AB

STADENS ÖVRIGA BOLAG ORGANISERADE I SJU UNDERKONCERNER

Det här är Göteborgs Stadshus

Göteborgs Stadshus är stadens koncernbolag som svarar för ägarstyrningen av samtliga kommunala bolag i Göteborgs Stad.

Bolagen är strukturerade i sju underkoncerner, tre regionala bolag, två interna bolag samt Boplats. Verksamheten leds av vd, ett tiotal medarbetare samt en politiskt tillsatt styrelse vars ledamöter även ingår i kommunstyrelsen. Stadshus uppgift är att utveckla koncernens förmåga att leverera nytta för Göteborg och dess invånare och medverka till utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.

Vad gör Göteborgs Stadshus?

Stadshus uppgift är att stärka och effektivisera den politiska styrningen av bolagen. Genom ägarstyrning stödjer och stärker vi bolagen i deras uppdrag utifrån kommunfullmäktiges mål. Stadshus verktyg för detta är ägardialog, ägarstöd och strategisk samordning.

Ägardialog

Stadshus ägarstyr och samordnar stadens bolag. Detta sker bland annat genom dialog mellan Stadshus styrelse och styrelsen för moderbolaget i respektive underkoncern. Dialogen hjälper båda parter att förstå verksamheten samt de trender, utmaningar och risker som det aktuella bolaget står inför. Samtalen kan vara både coachande och vägledande och ska bidra till utveckling och samordning av koncernen utifrån ett hela staden-perspektiv. Stadshus har arbetat fram en ny form för ägardialog med start 2019 med syfte att ge styrelserna ännu bättre förutsättningar till dialog.

Ägarstöd

Stadshus ska också vara ett praktiskt ägarstöd till bolagen inom olika specialistområden. Ägarstödet utgör bland annat ett kompetensstöd inom koncerngemensamma funktioner som koncernredovisning, skatt, ekonomistyrning, kommunikation, HR och bolagsjuridik. Kompetensstödet sker löpande och långsiktigt genom nätverk och utbildningar. Styrelseutbildningen som Stadshus arrangerat sedan 2015 för nära 500 styrelseledamöter i koncernen är ett exempel på kompetensstöd.

Strategisk samordning

Som koncernmoder har Stadshus ett ansvar att överblicka helheten när det gäller koncernens samlade bild över utmaningar och möjligheter. Att ha fokus på de långsiktiga strategierna, och de möjligheter som koncernen samlat kan ge till stadens utveckling och måluppfyllelse, är därför i fokus för Stadshus styrelse. I bolagets/koncernens lärandehjul byggs kunskap upp som årligen utmynnar i Stadshus koncernstrategiska plan. Denna styr Stadshus verksamhet, vägleder koncernen i övrigt och utgör ett underlag för stadens budget och planeringsprocess.

I en välmående och jämlik stad behövs alla

För att vi ska klara av hållbarhetens utmaningar krävs en stark tillit mellan människor och myndigheter, en ökad delaktighet i beslutsfattandet och fördjupad förståelse för hur de tre hållbarhetsdimensionerna samspelar. Det menar Göteborgs Stadshus nytilträdna hållbarhetschef Gunilla Dörner Buskas.

TEXT: SANNA PERSSON FOTO: ANNA-LENA LUNDQVIST

GUNILLA DÖRNER BUSKAS, tidigare utvecklingschef och tillförordnad kommunchef i Ale kommun och jurist på Migrationsverket, tillträdde vid års-skiftet och brinner för rättvise- och rättighetsfrågor.

–I Ale kommun var ett av mina uppdrag att anpassa ledningssystem utifrån hållbarhets- och Agenda 2030-perspektivet. Jag tar med mig samma tänk in i mitt nya uppdrag på Göteborgs Stadshus och ser på det med tilltro. Det finns ett otroligt engagemang för de här frågorna och en medvetenhet och kunskap som har mognat. Men vi kommer att behöva göra förflyttningar inom alla tre hållbarhetsdimensioner; den sociala, ekologiska och ekonomiska.

Även om Gunillas kompetensmässiga styrka ligger i de sociala frågorna kan hon inte nog betona hur ömsesidigt beroende av varandra alla tre dimensionerna är.

–Om ett område i staden lider av social oro och kriminalitet så påverkar det företagets vilja att etablera sig där, vilket på sikt leder till avstannad ekonomisk tillväxt. Det har länge funnits lagar och direktiv kring både ekonomi och miljö, men vi saknar motsvarande historiska incitament för de

sociala frågorna. De är helt enkelt inte lika inarbetade än. Jag menar att vi måste orka höja blicken och förstå hur de tre dimensionerna samspelar.

GUNILLA LYFTER EXEMPLET Gårdsten och den resa som området gjort som ett exempel på att förflyttning faktiskt är möjlig. Gårdstensbostäder har länge samarbetat med polis och frivilligorganisationer. Området har satsat stort på trygghetsvårdar och på att renovera sitt bostadsbestånd men samtidigt på att hålla nere hyrorna. Man blandar hyresrätter, bostadsrätter och småhus för att människor ska kunna stanna hela livet i stadsdelen och man engagerar områdets ungdomar i sysselsättning. Från att över 800 lägenheter stod tomma år 1997 står det idag folk på kö för att få bo i området. Åtta företagare har vuxit till 50 och antalet anmälda brott har halverats. Den 1 mars i år upphörde också Gårdsten att klassas som ett särskilt utsatt område av polisen.

–I Gårdsten har man under lång tid satsat på området med hjälp av en rad olika angreppssätt. Bolaget har bland annat gett boende plats i bolagsstyrelsen och på flera olika sätt bjudit in till delaktighet. Jag tycker att Gårdsten är ett

**Gunilla
Dörner
Buskas**

Ålder: 51 år

Familj: Man,
två barn och
två hundar

Bor: Hisingen
Arbetat

kommunalt sedan:
2015 (och inom
offentlig sektor
sedan 1991)

→

lysande exempel på att förflyttning är möjlig, men att processer tar tid och att man behöver ha tålamod och skapa rum för tillit.

Just tilliten menar Gunilla är en grundpelare för det fortsatta hållbarhetsarbetet. Hon lyfter medborgardialoger som ett av många bra verktyg, men menar att det behövs flera typer av arenor och forum där medborgarna kan delta i samhällsbyggandet.

– Och vi behöver göra det med äkthet, genom att lyssna till människorna som besluten kommer att beröra. Det här är det absolut svåraste som finns. Det kräver ännu mer samverkan mellan människor och mellan medborgare och myndigheter.

I FEBRUARI 2018 beslöt Göteborgs Stadshus styrelse om en ny riktlinje för hållbarhetsrapportering i Stadshuskoncernen. Särskilda mädetal togs fram för hållbarhetsfrågorna och stämdes av med de som ingår i Stadshuskoncernens hållbarhetsnätverk. Ett år har nu gått och Gunilla Dörner Buskas kan redan se fördelar med det nya rapporteringssystemet.

– Det är väldigt bra med ett systematiskt uppföljningssystem. Förhoppningsvis kommer det att

göra vårt arbete mycket mer effektivt. Hur mädetalen förändrats över tid kommer vi dock kunna uttala oss om tidigast om ett år, och det är viktigt att komma ihåg att allt inte går att mäta inom korta intervaller.

UNDER VÅREN HAR Gunilla haft avstämningar med det befintliga hållbarhetsrådet och hållbarhetsnätverket om rapporteringen. Målet är att integrera hållbarhetsfrågan i ledningen och styrningen av staden och att den så småningom ska bli en del av Stadshus ordinarie uppföljning.

– Hållbarhetsfrågan är helt avgörande för vår framtid, både på ett lokalt och internationellt plan. Vi har hört de här orden förut, men det går inte att komma ifrån att det är ett faktum. Vi kan inte lämna våra utsatta stadsdelar i sticket. I Göteborg finns det en massa unga människor med sämre uppväxtvillkor och vi som stad behöver kompensera för detta. Vår kompetensförsörjning är avhängig av att vi tar vara på alla våra medborgare för att få samhället att fungera. Ju tidigare vi inser hur beroende vi faktiskt är av varandra, desto snabbare blir vi en mer välmående och jämlik stad för alla. ■

Stadshus mest väsentliga hållbarhetsfrågor

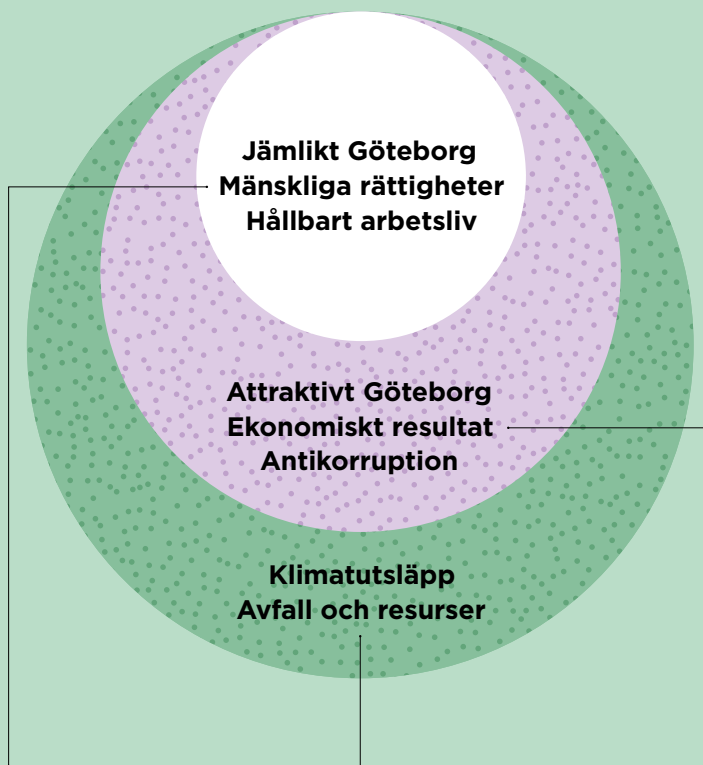
Hållbarhet brukar definieras utifrån tre dimensioner; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet som är ömsesidigt beroende av varandra.

DÄRFÖR HÅLLBARHETS- RAPPORTERAR VI

- För att följa lagkravet.
- För att samordna samt driva hållbarhetsarbetet framåt i en snabbare takt för att uppnå stadens mål och ambitioner.
- För att ge intressenter information om hur stadens bolag arbetar med hållbarhetsfrågor.
- För att redogöra för hur stadens bolag bidrar till stadens mål inom hållbar utveckling.

MÅLEN MED STADSHUS HÅLL- BARHETSARBETE:

- Att bidra till ett jämlikt Göteborg – alla bolag bidrar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa.
- Att alla bolag har integrerat hållbarhet i sin affärsplan.
- Att alla bolag hållbarhetsredovisar.

Social hållbarhet

Social hållbarhet är vårt mål.

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet är våra ramar som vi måste hålla oss inom så att vi inte utarmar jordens resurser.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet är vårt verktyg för att nå målet.

Jämlikt Göteborg

Göteborg ska vara en jämlik stad.

Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska. Jämlikhetsarbetet ska utgå från fem fokusområden i programmet Jämlikt Göteborg.

NÄRINGSLIV

Projekt Stadslandet Göteborg

Projekt Stadslandet Göteborg skapar förutsättningar för grön affärsutveckling och grön innovation. Genom samverkan mellan stad, näringsliv, invånare och akademi utvecklas ny kunskap som stärker omställningen till en mer koldioxidsnål stad.

I Stadslandet prövas nya vägar för medskapande och lokal delaktighet genom fyra lokala nav, tre i Angered och ett på Norra Hisingen. I haven Bergum Gunnilse och Hammarkullen genomförs ekonomisk analys i syfte att skapa hållbara lokalsamhällen, näringslivsutveckling och nya jobb.

Business Region Göteborg arbetar nu med att ta fram en plan för hur projektets resultat ska omhändertas i stadens förvaltningar och bolag.

SHUTTERSTOCK

BOSTÄDER

Mentorverksamhet för unga i Hammarkullen

SEDAN JANUARI 2017 driver **SOS Barnbyar** mentorverksamhet i Hammarkullen som framför allt riktar sig till ensamkommande unga i nätverkshem.

Syftet är att ungdomarna lättare ska nå självständighet, självförsörjning och etablering i Sverige och mentorerna har en viktig uppgift i att förklara hur samhället och vardagslivet som vuxen fungerar. Ungdomarna deltar i ett program som

varar ett till två år beroende på behov. I programmet ingår samhällsorientering, kunskap om arbetsmarknaden samt information om vikten av sociala nätverk och en aktiv fritid. Verksamheten bedrivs i form av ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med SOS Barnbyar där **Bostadsbolaget**, **stadsdelen Angered** och **Stadshus** representerar Staden. ■

ANNA REINBERG

GÅRDSTENSBOSTÄDER

BOSTÄDER

Gårdsten har plockats bort från polisens lista

Trygghet och involvering av medborgarna har varit viktiga nycklar till vändningen i Gårdsten.

➔ DEN 1 MARS 2019 blev Gårdsten den första stadsdelen som plockades bort från polisens lista över särskilt utsatta områden i Göteborg. Detta är resultatet av ett långt, hårt och engagerat arbete – inte minst från **Gårdstensbolagets** sida. Men Gårdsten har gjort en lång resa.

När **Gårdstensbostäder** startade sitt arbete 1997 stod 576 av 2 227 hyresbostäder tomma. I dag har Gårdstensbostäder runt tusen sökande per lägenhet och stadsdelen har skapat tusentals nya arbetstillfällen genom satsningar på det lokala näringslivet. Utöver det har **Framtidenkoncernen** gett bolaget i uppdrag att satsa på blandade upplåtelseformer med bostadsrätter. Nio aktörer ska bygga totalt 1 500 bostäder fram till år 2025.

Gårdstensmodellen visar att det går att vända en utveckling och skapa mer jämlika livsmiljöer

tillsammans med de boende i området. Erfarenheterna från Gårdsten behöver tas om hand och omsättas i det fortsatta arbetet med stadens utvecklingsområden. Gårdstensmodellen bygger på att skapa trygghet och involvera de boende på olika sätt. I Gårdstensbolagets styrelse ingår även bolagets hyresgäster och trygghetsvårdarna som bor i området. På så sätt skapas ett naturligt engagemang och ett "inifrån-perspektiv" som bidrar till att öka tilliten mellan människor och mellan människor och samhälle.

SAMVERKAN HAR OCKSÅ varit en avgörande förutsättning. Utan bidrag från stadsdelen, boende, polisen, privata aktörer, civilsamhälle och andra intressenter hade utvecklingen troligen inte varit möjlig. ■

TURISM, KULTUR & EVENEMANG

Satsning på inkluderande rekrytering

➔ LISEBERGS GRUNDFILOSOFI är att det ska finnas en stor bredd i parkens utbud och en tolerant och inkluderande atmosfär så att både gäster och medarbetare kan trivas på Liseberg, oavsett kön, etnicitet, ålder, religion, könsidentitet, språk, sexuell läggning eller funktionsvariation.

Liseberg vill att alla ska känna sig välkomna. Därför arbetar Liseberg utifrån sitt framtagna jämställdhets- och mångfaldsdirektiv och hälso- och arbetsmiljödirektiv. Men en ambition om mångfald kan vara svår att uppnå i praktiken.

FÖR LISEBERG ÄR rekryteringsprocessen en viktig nyckel för att lyckas. Varje år görs olika insatser i syfte att få fler sökande med annan etnisk bakgrund än svensk. Liseberg försöker också öka andelen manliga sökande. Under slutet av 2018, inför sommarrekryteringen 2019, har Liseberg för första

gången provat digital annonsering på andra språk än svenska. I sociala medier rullar från mitten av december 2018 Lisebergsannonser på arabiska, persiska och spanska. För även om svenska eller engelska är språkkrav för arbete på Liseberg, kan det sända en inkluderande signal till ungdomar och deras föräldrar om de blir tilltalade på sitt modersmål.

UNDER 2018 HAR Liseberg för första gången använt statistik baserad på de arbetssökandes hemadress som verktyg för att mäta mångfald i rekryteringsprocessen. Genom att titta på de sökandes postnummer kan Liseberg se hur spridningen ser ut och om det är någon geografisk del av Göteborg som man inte når ut till. Statistiken visar att de som söker säsongsarbete på Liseberg kommer från alla delar av Göteborg, men de allra flesta är bosatta i centrum och i Angered. ■

LOKALER

Torgen ska vara trygga och jämlika mötesplatser

➔ GÖTEBORGSLOKALER HAR en viktig roll när nya bostadsområden växer fram. När nya områden planeras är bolagets uppdrag att utforma stadens kommersiella och bostadsnära handels- och serviceytor utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna.

Som en del i sitt uppdrag arrangerar GöteborgsLokaler årligen ca 70-80 evenemang för att utveckla handel och service för de boende.

DEN POPULÄRA julmarknaden i Haga, loppmarknad med underhållning på Dr Fries torg och nationaldagsfirande är några exempel. För att alla ska kunna delta är evenemangen gratis och syftet är att stärka de lokala torgen som trygga och jämlika mötesplatser, samtidigt som de bidrar till det lokala kulturutbudet. I nästa steg tittar GöteborgsLokaler på hur evenemangen kan hållbarhetscertifieras. ■

BOSTÄDER

Framtiden satsar på utvecklingsområden

➔ FÖRVALTNINGS AB FRAMTIDEN är moderbolag i koncernen för Bostäder och man har under flera år arbetat för ett mer jämlikt Göteborg i stadens utvecklingsområden: Norra Biskopsgården, Bergsjön, Hammarkullen, Hjällbo, Gårdsten och Lövgärdet.

Under 2018 har stadens bostadsbolag inspirerats av **Gårdstensbolagets** lyckade arbete med trygghetsvårdar i utvecklingsområdena. Trygghetsvårdarna finns på plats i bostadsområdena alla eftermiddagar och kvällar för att skapa trygghet och trivsel.

Även inom andra områden har koncernen inspirerats av Gårdstensmodellen. Bland annat genom samarbeten med ett 50-tal föreningar i syfte att skapa en meningsfull fritid och god hälsa hos barn och unga i utvecklingsområdena. I Hjällbo har en strategisk plan för fortsatt utveckling tagits fram, ett initiativ som alla områden kommer att ta efter. ■

LOKALER

Dialog och delaktighet formar Vision Älvstaden

⊕ Vision Älvstaden utgår från 2 800 göteborgares tankar, idéer och önskemål om utvecklingen av det centrala området på båda sidor av Göta Älv.

Delaktighet och dialog är förutsättningar för att säkerställa invånarnas rätt till sin egen stad. Det är också en förutsättning för att vi ska bygga staden utifrån invånarnas skiftande behov och önskemål.

Att arbeta med att utveckla metoder för dialog och delaktighet och att genom transparens verka för en aktiv öppenhet är en viktig del i att skapa en hållbar och jämlik stad.

Älvstranden Utveckling provar olika metoder för att involvera stadens invånare i stadsutvecklingen. Arbetet med att hitta relevanta och möjliga sätt att göra fler delaktiga är ständigt pågående.

Nyckeltal - utfall 2018

341

Så många bostäder färdigställdes av Framtidenkoncernen under 2018.

1900

Så många bostäder påbörjades av Framtidenkoncernen under 2018.

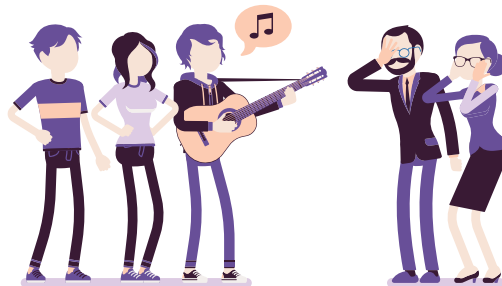
81

Antal tjänsteupphandlingar där modell för social hänsyn kunnat användas

Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla Göteborgs Stads verksamheter.

Arbetet ska fokusera såväl på Göteborgs Stad som arbetsplats som på mötet med invånarna. Göteborgs Stad ska sträva efter att alla som vistas i Göteborg ska få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

BOSTÄDER

Störningsjouren - rycker ut när livet låter för mycket

Framtidenkoncernens förebyggande arbete mot störningar och sena hyresbetalningar är ett sätt att möjliggöra för fler att bo kvar. **Störningsjouren** är ett viktigt stöd i det arbetet och verksamheten gör även stora insatser för att komma till rätta med olovliga kontrakt.

Störningsjourens uppdrag är att tillsammans med de boende skapa en tryggare boendemiljö.

Klockan 20 varje kväll öppnar Störningsjourens serrar, förutom Framtidenkoncernens bestånd, även lägenheter som ägs av privata aktörer. Totalt är det cirka 100 000 lägenheter som får ta del av servicen. I snitt rycker Störningsjourens medarbetare ut på 17 akuta störningar per kväll. Den vanligaste störningen är "klamp och duns" från grannar.

I uppdraget ingår att göra tillsyn på plats och följa upp tips om olovlig andrahandsuthyrning.

BOSTÄDER

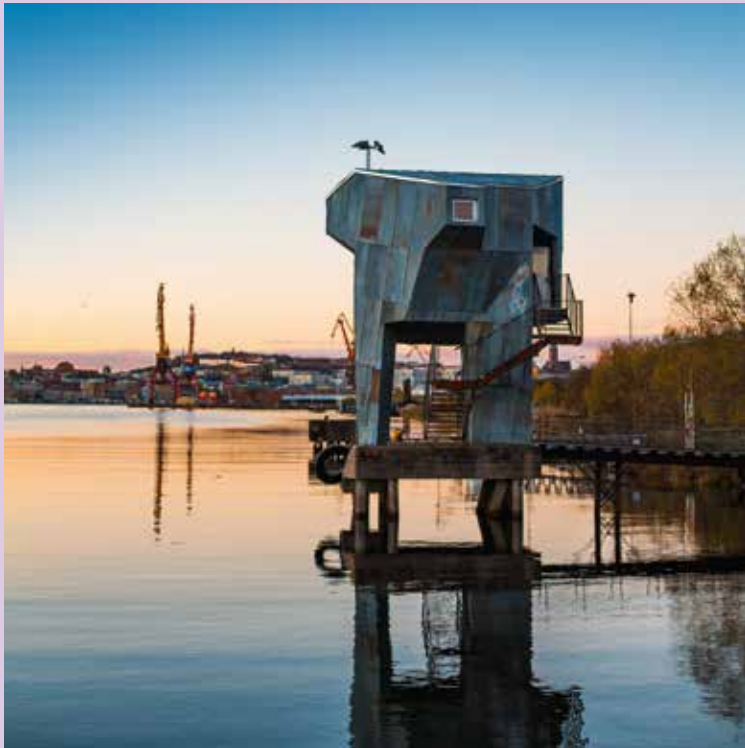
En bostad är en mänsklig rättighet

I GÖTEBORG RÅDER bostadsbrist och så länge det finns människor som står inför problem med trångboddhet eller hemlöshet måste vi göra vad vi kan för att se till att fler får möjlighet till ett eget hem. Framtidenkoncernens uppdrag - att skapa hem för göteborgarna - innebär att bygga bostäder från Gårdsten

till Donsö med olika upplåtelseformer. Det innebär också att skapa förutsättningar för fler att komma in på bostadsmarknaden, se till att lägenheterna fördelas rättvist och att de som bor hos allmännyttan idag kan bo kvar. Under året förmedlades 3 389 kontrakt till Framtidenkoncernens bostadsbolag via BoPlats i Göteborg. ■

SOFIA SABEL

PETER KVARNSTROM

LOKALER

Normkreativ platsutveckling

➔ ÄLVSTRANDEN ÄR EN livlig stadsdel där nya företagsetableringar sker, bostäder byggs och kommersiell och offentlig service växer fram. Älvstranden Utveckling AB är drivande och arbetar med aktiv platsutveckling på ett genomtänkt och hållbart sätt. I platsutvecklingen säkerställer Älvstranden Utveckling att stadens gemensamt ägda platser växer fram genom en normkreativ och inkluderande metod. Ett exempel på detta är **Jubileumsparken** som också vann Sienapriset 2018 med motiveringen:

”När kommunen bygger park är invånarnas medverkan och platsens förutsättningar en självklar utgångspunkt. Projektet visar betydelsen av att låta fler komma till tals när staden växer och att stödja framväxten av lokala grannskap. När industrikajen omvandlas till park blir landskapsarkitekturen en förändringsmotor som bidrar till social inkludering och framväxt av lokala ekonomier. Vinnaren är en inspirerande förebild för medborgardriven stadsutveckling och utforskar på ett innovativt sätt hållbarhetsbegreppet.”

JUBILEUMSPARKEN UTVECKLAS I samverkan mellan Älvstranden Utveckling, park- och naturförvaltningen och stadsbyggnadskontoret och är en del av stadens satsningar inför 400-årsjubileet 2021. ■

**Nyckeltal
- utfall 2018**

4

Totalt antal fall av diskriminering under år 2018.

629

Antalet trygghetsbostäder för äldre som finns inom Framtidenkoncernen.

401

Antalet lägenheter som gick från att vara olovligt uthyrda i andra hand till riktiga kontrakt.

Hållbart arbetsliv

Invånare och anställda ska uppfatta Göteborgs Stad som en attraktiv arbetsplats med rättvisa och trygga arbetsvillkor.

ARTSCAPE/GÖTEBORG & CO

BOSTÄDER

Sätter färg på Göteborg

Förvaltnings AB Framtiden har ett samarbetsavtal med Måleriföretagen i Väst kring projektet "Sätt färg på Göteborg". Med Göteborgs 400 årsjubileum i sikte har projektet, tillsammans med flera olika aktörer, sedan starten 2013 arbetat aktivt med att sysselsätta och erbjuda ungdomar utbildning och riktiga jobb inom måleribranschen. Inom ramen för projektet ska en jubileumssatsning – kallad **21 km konst** – stå klar när Göteborg firar 400 år. Precis som det låter så är det ett 21 km långt stråk som kommer att smyckas av projektets deltagare med bland annat muralmålningar, målade papperskorgar, parkbänkar och jättevepor.

HAMN

Säkerhetsarbete i Energihamnen

I ENERGIHAMNEN TRANSPORTERAS och lagras en stor mängd brandfarliga produkter såsom bensin och tjockolja. Detta innebär stora risker i en hamnverksamhet som kombinerar fartygsanlöp och ett flertal kundoperatörer på en liten yta.

För att uppnå en säker energihamn krävs kontinuerlig riskhantering och förbättringsarbete för utrustningars kvalitet och tillförlitlighet. Under 2018 har samtliga skyddskläder bytts ut till följd av ökade krav. Energihamnen kommer också att som första hamn i Sverige införa nykterhetskontroller av fordonsförare under 2019.

LOKALER

Biträdande roller på Higab

EN VIKTIG FAKTOR för att behålla medarbetare är att skapa möjligheter till utveckling inom bolaget. **Higab** har under en testperiod sedan 2017 prövat en ny metod genom att anställa medarbetare i biträdande roller. Resultatet är nu att fem nya tjänster som biträdande projektledare, fastighetstekniker och fastighetsförvaltare är tillsatta.

Tanken är att medarbetarna ska kunna växa in i yrket och på sikt ha möjlighet till nya roller och befattningar inom Higab. ■

REGIONALA BOLAG

De tar jobbspåret mot anställning

➔ I SLUTET AV året inledde Renova pilotprojektet "Jobbspår avfall och återvinning" tillsammans med arbetsförmedlingen och Göteborgs Stad. Nu ska 19 personer varva svenskundervisning med praktik för att senare kunna söka jobb på Renova.

– Vi vill hitta en modell där vi aktivt är med och utbildar till den kompetens vi behöver, så att vi sedan kan rekrytera, säger Sofia Westergaard, HR. Samtidigt bidrar vi till att nyanlända kommer in på arbetsmarknaden.

Projektet drogs igång i november, då ett antal nyanlända bjöds in till Renova för information om jobben som chaufför, fordonsmekaniker och medarbetare på plåtverkstadens uteservice. Därefter ordnades studiebesök och chans att åka med några av Renovas chaufförer. Efter intervjuer antogs 19 personer till "Jobbspår avfall och återvinning".

Språkundervisning och praktik: Deltagarna kommer att få svenskundervisning och samtidigt praktisera en dag i veckan på bland annat återvinningscentraler. Delmålet är att få sommarjobb eller annan anställning på Renova. Hösten 2019 påbörjas utbildning för C-körkort och YKB (yrkeskompetens-bevis). Slutmålet för deltagarna är att de 2020 ska kunna söka t ex chaufförsjobb på Renova.

Validering av kunskaper: Parallellt med "Jobbspår avfall och återvinning" har arbetsgivarorganisationen Sobona tillsammans med Renova startat ett projekt för validering av kunskaper hos personer som kommer till Sverige från ett annat land. ■

**Nyckeltal
– utfall 2018**

5,3 %

Sjukfrånvaro totalt i procent under 2018.

75 %

Måttet på koncernens hållbara medarbetar-engagemang (HME).

22/14

Andelen manliga och kvinnliga medarbetare med vd-befattning. 22 män och 14 kvinnor.

Klimat- utsläpp

Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp.

2020 ska utsläppen av koldioxidkvivalenter i Göteborg från icke-handlande sektorn ha minskat med minst 40 procent jämfört med 1990. 2035 ska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser vara maximalt 3,5 koldioxidkvivalenter per invånare.

SHUTTERSTOCK

ENERGI

Solen lyser i Säve

➔ I DECEMBER 2018 invigdes Nya Solevi som är Sveriges största solcellspark. Solcellsparken ligger strax norr om Säves flygfält på en yta lika stor som 16 fotbollsplaner.

Solcellsparken förser motsvarande 1100 villor med hushållsel årligen. Parken är resultatet av ett så kallat Göteborgsförslag, från medborgarna. Intresset för solenergi har vuxit explosionsartat de senaste åren och det finns en stor efterfrågan på olika solcellslösningar bland **Göteborg Energi**s kunder. Göteborg Energi erbjuder därför ett solcellsabonnemang till sina privatkunder. ■

LOKALER

Sharing City Göteborg

+ Projektet **Sharing City Göteborg** som **Älvstranden Utveckling** är en del av handlar om att utforska om och hur delningsekonomin bidrar till en hållbar utveckling och konsumtion.

Hur kan invånare och aktörer få tillgång till saker och tjänster genom att dela varor, utrymme, tid, talanger, kunskap och infor-

mation, och vilka effekter får det? Innovationsprojektet inkluderar även utvecklingen av Kommersen i Masthugget, en mötesplats för människor från många olika stadsdelar som kommer hit för att sälja, köpa och umgås.

Södra Älvstranden är en testbädd inom det nationella programmet **Sharing Cities Sweden**.

GÖTEBORGS STAD

REGIONALA BOLAG

Gryaab utreder avancerad avloppsvattenrening

 Mellan 2014 och 2017 har Havs- och vattenmyndigheten stöttat åtta projekt för att främja avancerad rening av avloppsvatten. Projekten har haft fokus på att utveckla reningstekniker som minskar utsläpp av läkemedelsrester och andra svårbehandlade föroreningar.

Gryaab har varit med och drivit ozonförsök, gjort studiebesök i Europa och till slut skrivit slutrapporten. Resultaten visar att det finns tekniker som skulle passa för svenska reningsverk.

Resultaten från projekten redovisas i slutrapporten "Renings-tekniker för läkemedel och mikro-föroreningar i avloppsvatten"

LOKALER

Solceller på Brunnsbotorget

 I december 2017 installerades solceller på Brunnsbotorgets tak vilket förvaltas av GöteborgsLokaler.

Solcellssystemet har 69 moduler med så kallade kristallina celler med en beräknad årsproduktionen om cirka 15 500 kWh/år. Att jämföra med årselanvändningen för fastigheten som ligger på cirka 170 000 kWh/år. Anläggningen har varit i drift under hela 2018.

Investeringen uppgick till 274 tkr. Kostnaden för den egenproducerade elen beräknas inledningsvis uppgå till 0,79 kr/kWh. Efter 25 år är anläggningen avskriven och elen kan då sägas bli "gratis".

REGIONALA BOLAG

Första helelektriska sopbilen i trafik

 UNDER 2019 KOMMER Renova ta den första helelektriska sopbilen i drift. Sopbilen är ett resultat av ett samarbete mellan Renova, Kretslopp och Vatten och Volvo Lastvagnar.

För göteborgarna innebär eldriften bättre luftkvalitet, sopbilen släpper varken ut partiklar eller avgaser. Eldriften är också tyst vilket förbättrar livskvaliteten för de som bor i området, och bättre arbetsmiljö för dem som kör bilen. För Göteborgs Stads och Renovas del handlar utvecklingen av elektrifierade fordon om att ligga i framkant när det gäller säkerhet, miljö och teknisk utveckling.

Tillsammans med Scania och Power Cell med flera, genomför Renova ett projekt kring användning av vätgas och bränsleceller för att ladda elsopbilen under drift. Projektet stöts också av Vinnova.

PROJEKTET KAN, OM det blir framgångsrikt, leda till att vi inte behöver köpa lika stora batterier vilket kan betyda fossila resurser, som till exempel kobolt och litium räcker längre. Projektet kan i sin förlängning betyda att vi får mer fokus på hur fler och större mängder alternativa drivmedel kan tas fram. ■

Avfall och resurser

Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp.

Avfallsmängderna ska minska. Göteborgs Stad ska i första hand arbeta för att förebygga uppkomsten av avfall och i andra hand för en högre grad av återanvändning och återvinning. Inköp av produkter som har längre livslängd ska uppmuntras och utvecklingen av cirkulär ekonomi främjas.

KOLLEKTIVTRAFIK

Kan en mugg göra skillnad?

→ KAN EN KAFFEMUGG verkligen göra skillnad? Under 2018 delade Göteborgs spårvägar ut termosmuggar till alla anställda. Bolaget har 1500 medarbetare. Av dessa är 850 förare och ca 400 arbetar i verkstäder, med underhåll ute på stan eller i andra jobb där man inte sitter vid ett skrivbord och lätt kan ta en kaffekopp i porslin när det är fikadags. För dessa personalgrupper är det väsentligt att ha en praktisk mugg så att man inte väljer en engångsmugg i stället. Tack vare införandet av termosmuggen minskade förbrukningen av engångsmuggar med 32% under 2018. ■

KOLLEKTIVTRAFIK

Linje 60 elektrifieras

Under 2018 tecknade **Göteborgs Spårvägar** och **Västtrafik** ett tilläggsavtal som innebär att linje 60 elektrifieras helt hösten 2019. Göteborgs Spårvägar har beställt 30 nya elbussar av Volvo Bussar och ska även stå för laddstationerna.

– Elbussar på linje 60 innebär lägre buller, minskade utsläpp och en bättre luftkvalitet, vilket blir en välkommen förbättring för boende längs linjen, resenärer och

våra förare, säger Dan Paulström, affärsområdeschef för Buss på Göteborgs Spårvägar. Bussarna har en batterikapacitet på 200 kWh och kommer att laddas vid ändhållplatserna och i depå.

GS Buss kommer även att stå för laddinfrastrukturen. Vi planerar för laddstationer i Masthugget och på Redbergsplatsen samt snabbladare vid depån på Kruthusgatan.

Linje 60 är en av de tyngsta stombusslinjerna i Göteborg och

kör mellan Masthugget och Redbergsplatsen med avgångar var fjärde minut i högtrafik. De nya elbussarna kommer även att trafikera linje 59 och 62. Under 2018 gjordes närmare 6,9 miljoner resor på linje 60 och cirka 780 000 resor på linjerna 59 och 62.

Elektrifieringen är en viktig satsning för att kunna nå målen om ett fördubblat kollektivt resande, samtidigt som kollektivtrafiken ska minska sina utsläpp.

REGIONALA BOLAG

Framgångsrikt jobb minskar plasten

Ingen plast i råvaran till biogastillverkningen, det är målet för ett projekt som jobbar för att få bort plasten i slurryn från Marieholm. Redan nu ser man goda resultat.

PÅ MARIEHOLM FÖRBEHANDLAS mat- och livsmedelsavfall: Det sönderdelas, blandas och pressas till en trögflytande massa – slurry. Slurryn används som råvara för biogastillverkning. Restprodukten blir en kravmärkt biogödsel som är godkänd för ekologisk odling. Den har gränsvärden för bland annat plast:

– Gödseln får inte innehålla mer plast per kg än sammanlagt 20 kvadratcentimeter (ungefär som ytan för en tändsticksask) förklarar **Sandra Dassoum**, platsansvarig på Marieholm. Under året har vi genom envist arbete fått ner innehållet till i genomsnitt 14,8 kvadratcentimeter.

Små små bitar av plast kan passera processen på Marieholm. Det kan vara

felsorterat material, rester av förpackningar eller påsar för matavfall. I projekt o-vision plaster jobbar **Renova** tillsammans med förvaltningen **Kretslopp och vatten**, på flera fronter.

– **KOMMUNERNA JOBBAR MED** information till hushåll, kommunal verksamhet och storkök, säger Sandra. Hushållen lägger ibland papperspåsar med matavfall i plastpåsar innan de slängs. Storköken använder majsstärkelsepåsar för matavfall. De innehåller en stor del ”vanlig” plast, så vi vill ersätta dem med påsar av papper. ■

BOSTÄDER

Grannar sorterade matavfallet

➔ I MAJ 2018 avslutade Poseidon sin tävling – Sortera matresten, sortera allt förresten – med syfte att få fler hyresgäster att börja sortera ut sitt matavfall.

Det vinnande områdeslaget, Stampen 1, ökade sin utsortering med över 80 procent. Laget belönades med en summa pengar att lägga på en gemensam sak i området. Vad pengarna ska gå till är hyresgästerna med och bestämmer, om de till exempel vill ha en grillplats på gården eller kanske en gemensam gårdsfest.

ATT POSEIDON VALDE att fokusera på matavfall i den här kampanjen är för att man tror att det är enkelt att börja med, och att steget till att sortera övrigt avfall inte är så stort när man väl börjar sortera matresterna. En annan viktig anledning är såklart den stora miljönyttan genom att matavfallet blir till biogas och biogödsel!

Totalt ökade Poseidons hyresgäster sin utsortering av matavfall med 7,4 procentenheter, från 19,4 procent innan kampanjen, till 26,8 procent sex månader senare. ■

HAMN

Stort ansvar för hantering av fartygsavfall

Göteborgs Hamn AB arbetar kontinuerligt med att minska avfallet både från den egna verksamheten och från de besökande fartygen. Arbetet syftar i första hand till att minska mängden avfall och i nästa steg till att säkerställa en effektiv sortering av avfallet. Hamnbolagets arbete med fartygsgenererat avfall handlar framför allt om att underlätta för fartygen att kunna göra rätt och att erbjuda en välfungerande hantering vid kaj. För att möjliggöra en effektiv avfallshantering finns mottagningsanläggningar för svart-/gråvatten, en sludgebåt och återvinningsstationer på kajer.

Hamnen är skyldig att ta emot avfall från fartygen som anlöper hamnen. Inom EU gäller som huvudprincip att fartyg ska lämna iland det fartygsgenererade avfall som inte får släppas ut, vid varje hamnbesök. Detta regleras i **Port reception facilities directive** (PRF-direktivet). I vissa fall kan ett fartyg behålla avfallet ombord till nästa anlöpshamn. För fartyg som kommer från hamnar utanför Europa finns inga regler för hur mycket de ska ha lämnat iland i en tidigare hamn. Inom Sverige och Östersjöområdet gäller hårdare krav på ilandlämning än vad som gäller inom övriga EU-området, då allt fartygsgenererat avfall som inte får släppas ut ska lämnas iland vid varje fartygsanlöp. Det innebär att Göteborgs hamn kan få ta emot allt det avfall som fartyg har producerat på resor mellan hamnar i andra länder. Hamnen får inte ta ut extra avgifter baserat på de mängder som lämnas. Kostnaden ska vara densamma för alla fartyg och inkluderas därför i hamntaxan.

TURISM, KULTUR & EVENEMANG

Engångsfritt kulturkalas

➔ UNDER KULTURKALASET 2018 inledde Göteborg & Co ett tre-årigt projekt tillsammans med Kretslopp och Vatten för att minska avfallet under kalaset och skapa ett Kulturkalas fritt från engångsförpackningar. Engångsmaterial påverkar klimatet och belastar miljön. För att tillverka engångsprodukter behöver råvaror utvinnas. Tillverkning, transporter och att ta hand om de stora mängder avfall som engångsmaterialet slutar i, påverkar också klimatet och miljön.

Det långsiktiga målet är att Göteborgs Kulturkalas ska vara fritt från engångsförpackningar för mat och dryck jubileumsåret 2021. Målet för 2018 är att minst 10 000 matportioner ska säljas utan engångsmaterial och att försäljningen av dryck i flergångsmugg och flergångsglas ska öka. En annan målsättning är att sprida

systemen för flergångsservering bland övriga evenemang, kaféer och restauranger i Göteborg.

REDAN UNDER 2018 kunde omkring 6 500 tallrikar och bestick undvikas. Det var tre system som testades:

- **Green Corner** var ett engångsfritt matområde där porslin, glas och bestick diskades i en matcontainer – en storköksdiskmaskin placerad i en container.
- På Kungstorget serverades öl i flergångsglas, vilket är ovanligt, de flesta festivaler i Sverige använder fortfarande engångsglas.
- Besökare av Kulturkalaset uppmanades genom olika kommunikationsinsatser att ta med egna matlådor. Nästan 2 500 besökare fick 10 % rabatt på maten just för att de tog med sig egen matlåda. ■

Attraktivt Göteborg

Göteborgarnas
möjlighet att turista
i sin egen
stad ska öka.

Göteborg ska vara en
hållbar turist-, mötes- och
evenemangsstad med fler
öppna arrangemang.
Sysselsättningen och
samverkan inom besöks-
näringen ska öka.

TURISM, KULTUR & EVENEMANG

Världens mest hållbara destination – igen

För tredje året i rad är Göteborg världens mest hållbara mötes- och evenemangsstad, enligt **Global Destination Sustainability Index (GDSI)**. **Göteborg & Co:s** uppdrag är att få fler att upptäcka och välja Göteborg. Det görs genom att i bred samverkan leda och driva utvecklingen av Göteborg som hållbar destination så att alla som lever och verkar i staden gynnas av en växande besöksnäring.

Ett betyg på hur framgångsrik staden är i sitt hållbarhetsarbete är resultatet i GDSI, där Göteborg nu placerat sig i topp för tredje året i rad. De tävlande städerna bedöms utifrån de tre dimensionerna som utgör helheten i en hållbar stad: social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Alla städer bedöms dessutom utifrån ett 30-tal kriterier. Exempelvis hur bra staden är på miljödiplomering av hotell och restauranger, utsläpp av växthusgaser och om det finns hållbarhetsstrategier hos både offentliga och privata aktörer. På en skala där 100 poäng är max fick Göteborg 94 poäng, och kammade hem vinsten även i år.

HAMN OCH TURISM, KULTUR & EVENEMANG

Fler kryssningsfartyg till Göteborg

FÖR ATT ÖKA antalet kryssningsanlöp och därigenom även den totala turismen till Göteborg samarbetar **Göteborgs Hamn AB** med **Göteborg & Co** i nätverket **Gothenburg Cruise Network**.

Under 2018 har en ny kryssningsterminal i form av Amerika-terminalen tagits i bruk. Med två dedikerade kryssningskajer

med tillhörande terminaler samt ytterligare två kajer där det finns möjlighet att lägga till de största fartygen är Göteborgs hamn väl förberedd.

Kryssningssäsongen i Göteborg sträcker sig året runt då hamnen alltid är isfri. Under 2018 tog hamnen och staden emot sammanlagt 43 kryssningsanlöp från 18 olika rederier. ■

GORAN ASSNER/GÖTEBORGS HAMN

TURISM, KULTUR & EVENEMANG | NÄRINGSLIV

Tillväxt Turism skapar mervärden

➔ NU HAR MÅNGA små och medelstora aktörer inom besöksnäringen sett nyttan i att samarbeta för att tillsammans kunna nå ut med just sina erbjudanden på ett bättre sätt. Samverkan skapar kraft och inspiration – och en starkare och mer attraktiv region. Projektet **Tillväxt Turism** avslutades vid årsskiftet 2018–2019 och nätverkan- det, utbildningarna och de konkreta insatserna har skapat stor affärsnytta och självförtroende hos företagarna som deltagit.

En metod som varit speciellt uppskattad är affärsanalysen. Här har specifika behov och ut-

maningar fångats upp hos företagen och sedan har riktade insatser satts in.

NYTTAN AV INSATSERNA syns konkret, antalet besökare har ökat, de företag som deltagit i projektet har ökat sin omsättning påtagligt, fått ökad vinst och de har tagit fram fler produkter.

De tre organisationerna i projektet, **Turistrådet Västsverige, Göteborg & Co** och **Business Region Göteborg** planerar för att en fortsatt samverkan mellan de tre organisationerna vilken ska integreras i de ordinarie verksamheterna. ■

**Nyckeltal
- utfall 2018**

4 838

Antal kommersiella gästnätter på årsbasis.

19

Så många etableringar i Göteborgsregionen har BRG bidragit till.

2 400

Så många arbetstillfällen väntas de etableringar BRG varit involverad i 2016–2018 ge inom tre år.

Attraktivt Göteborg

Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt

Göteborgs Stad ska stärka innovationsklimatet tillsammans med näringsliv, akademi och andra aktörer i syfte att utveckla hållbara och samhällsförbättrande innovationer. Göteborg ska ha ett starkt företagsklimat med ökande sysselsättning och låg arbetslöshet.

BEATRICE TORNFOS

TURISM, KULTUR & EVENEMANG

Turista i din egen stad

➔ GÖTEBORG & CO HAR varit processägare för projektet ”Turista i sin egen stad”, som har målet att öka göteborgarnas möjlighet att turista på hemmaplan genom att visa invånarna på allt fantastiskt vår stad har att erbjuda. Jämfört med att resa till annan ort är det hållbart att turista hemma plus att fler inhemska turister även stärker det lokala utbudet av service.

Projektet vill också förhindra den överexploatering som skett på vissa europeiska destinationer, där lokalborna blivit alltmer kritiska mot turismen och dess negativa följder. Göteborg & Co vill även fortsätta se stolta göteborgare som välkomnar besökarna till sin stad. Detta ska bland annat säkerställas genom att besöken fördelas på ett hållbart sätt, både över året och över stadens olika delar och genom att man alltid har de tre hållbarhetsdimensionerna i åtanke. ■

NÄRINGS LIV

Uppskattad lots hjälper företagare

⊕ Bilden av företagsklimatet i Göteborg är fortsatt tudelad. Många företagare upplever stor frustration över företagsklimatet, inte minst i innerstaden. **Göteborgs Stad** växer och byggprocessen påverkar många företag, deras anställda och kunder. Företagslotsen är en väg för näringslivet in till kommunens alla för-

valtningar och bolag och kan bland annat hjälpa till med svåra ärenden.

Att förbättra företagsklimatet är en bred fråga som omfattar många aktörer i staden då mycket handlar om hur företagen uppfattar stadens samlade attityd till företagande. **Business Region Göteborg** arbetar för att förbättra företagslotsens tjänster

och har tillsammans med **Trafikkontoret** fokuserat på frågor som kopplar mot stadsutvecklingen. Under året har företagslotsen gett service vid 370 tillfällen och det är en mycket uppskattad tjänst med ett NKI på 92. På frågan om bemötande får lotsen ett NKI betyg på hela 99 och på frågan om bedömd konkret nytta är betyget 91.

Göteborgs näringsliv växer

Företagsutveckling och nyetablering hjälper Göteborg att utvecklas och växa på ett positivt sätt nu och i framtiden.

DET SKA VARA lätt att starta, utveckla och etablera företag i Göteborgsregionen. Det är en inställning som genomsyrar och präglar **Business Region Göteborg** i bolagets arbete med företagsetableringar. Fler företag bidrar starkt till Göteborgs och regionens attraktionskraft, vilket i sin tur genererar ekonomisk hållbarhet och arbetstillfällen i staden och regionen.

Business Region Göteborg är moderbolag i koncernen för Näringsliv, där stadens tre science parker, **Almi** och **GTC** också ingår som

minoritetsägda bolag. Genom denna bredd skapas samverkan med näringslivet och akademien vilket ger unika möjligheter. Bland annat kan Göteborgsregionen erbjuda levande testbäddar som ska ta tillvara den innovationskraft som finns i staden. En testbädd är en miljö där företag, akademi och andra organisationer i regionen ska kunna samverka vid utveckling, test och införande av nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

Yesbox är ett annat exempel på ett samverkansprojekt mellan ett

flertal aktörer inom vägledning, rådgivning och utbildning.

Projektet riktar sig till entreprenörer och innovatörer som söker stöd och hjälp i början av sitt företagande. **Yesbox** finns till för den som utvecklar idéer, funderar på, planerar för eller driver företag i någon form.

BUSINESS REGION GÖTEBORG har tillsammans med förvaltningar i staden tagit fram en rapport som visar på ett stort behov av mark för kommande företagsetableringar. Mellan fyra och åtta miljoner kvadratmeter yta kommer att efterfrågas de närmaste åren, samtidigt är tillgången till planlagd mark för etableringar en bristvara. ■

Anti-korruption

För att motverka korruption och oegentligheter följer alla bolag i staden "Policy och riktlinje mot mutor för Göteborgs Stad". Anställda i bolagen arbetar på medborgarnas uppdrag och ska iakttä saklighet och opartiskhet i enlighet med de krav som uppställs i regeringsformen.

REGIONALA BOLAG

Gryabs arbete mot oegentligheter

Gryaab drar nytta av Göteborgs Stads arbete med att undvika att sluta avtal med oseriösa leverantörer. I arbetet ingår kontinuerlig uppföljning och prövning av leverantörernas seriositet, bland annat genom ett samarbete inom **Kunskapscentrum**.

I Kunskapscentrum ingår **Polisen**, **Skatteverket**, **Kronofogden** och flera andra myndigheter. Göteborgs Stad har tagit fram en policy och riktlinjer om mutor och andra oegentligheter som Gryaab följer. Alla nyanställda får information om dem vid anställning. Gryaabs affärspartners informeras också om att medarbetarna inte får ta emot betalningar, gåvor eller andra former av ersättningar från en tredje part som kan påverka objektiviteten i affärsbeslut.

SHUTTERSTOCK

BOSTÄDER

Breddad marknad

FRAMTIDEN BYGGUTVECKLING har under 2018 tecknat sitt första avtal med ett utländskt bolag. **Kamgrad**, ett av Kroatiens större byggbolag kommer att bygga 76 hyreslägenheter på Radiotorget. De har även tilldelats uppdraget att bygga 170 hyreslägenheter vid Torpagatan i Björkekärr.

Att bredda marknaden både nationellt och internationellt är ett sätt att få in fler anbud i varje upphandling som genomförs. Inför ett eventuellt kontraktsskrivande med en utländsk entreprenör är man särskilt noggranna med att säkerställa att inga oegentligheter förekommer. ■

ENERGI

Enklare att göra rätt

Göteborg Energi vill hjälpa sina medarbetare att göra rätt. Företaget har därför lagt in alla riktlinjer och rutiner kring antikorruption och uppförandekod i sitt ledningssystem, som är certifierat enligt ISO-standarderna för kvalitet, miljö och arbetsmiljö. Uppförandekoden vägleder medarbetarna så att arbetet ska präglas av professionalitet, engagemang och förtroende. Koden bygger på flera olika riktlinjer och principer; de internationellt vedertagna principer som definieras i FN:s Global Compact, **Göteborgs Stads** beslutade riktlinjer och regler samt Institutet Mot Mutors (IMM) "Kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet".

Alla medarbetare har utbildats i antikorruption och nya medarbetare får utbildning i vilka krav som ställs på alla som jobbar för göteborgarna. Medarbetare som misstänker oegentligheter uppmanas ta kontakt med sin närmaste chef eller använda bolagets interna rapporteringssystem. Anmälan kan också alltid göras till Göteborgs Stads visseblåsfunktion där man kan göra anmälan anonymt.

SHUTTERSTOCK

KOLLEKTIVTRAFIK

Åtgärder efter visseblåsning

Anmälningar till Stadens visseblåsarfunktion har resulterat i utredningar och konkreta insatser för att komma till rätta med missförhållanden.

➔ **UNDER 2018 GJORDES** 24 anmälningar till Göteborgs Stads visseblåsarfunktion gällande påstådda missförhållanden inom Göteborgs Spårvägar. Samtliga anmälningar har utretts, delvis med hjälp av externa utredare för att säkerställa neutrala granskningar. Vissa anmälningar har avskrivits helt, medan andra har lett till konkreta åtgärder.

Problemen som lyfts upp har övervägande handlat om brist på tillämpning av policys och riktlinjer, men de visar också tecken på bristande förtroende och öppenhet inom verksamheten.

UNDER HÖSTEN HAR koncernledningen arbetat aktivt med bolagets cirka 90 chefer för att sätta fokus på fem områden, där man ska säkerställa att GS lever upp till policys och regelverk inom upphandling och inköp, rekrytering, lönesättning, arbetsmiljö samt utbildning och efterlevnad av bolagets processer genom dialog och utbildning. I arbetet är ledningen och företagets chefer en av de viktigaste nycklarna till framgång för Göteborgs Spårvägar. ■

**Nyckeltal
- utfall 2018**

24

Antal anmälningar till visseblåsarfunktionen om påstådda missförhållanden inom Göteborgs Spårvägar.

21

Antal avslutade utredningar inom visseblåsarfunktionen om misstänkta fall av allvarliga oegentligheter.

8

Antal interna utredningar där det funnits brister som lett till åtgärder.

Jämlikt Göteborg

GÖTEBORG SKA VARA en jämlik stad. Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska. Jämlikhetsarbetet ska utgå ifrån de fem fokusområdena i ”Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026”.

■ HÅLLBARA OCH JÄMLIKA LIVSMILJÖER

Upplysningar	Utfall 2018	Utfall 2017
Antal färdigställda bostäder	341	305
Antal bostäder i produktion	1900	

■ SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ARBETE

Upplysningar	Utfall 2018
Antal praktikplatser	270
Antal sommarjobb/feriejobb/säsonganställda	3 485
Antal tjänsteupphandlingar där modellen för social hänsyn har använts	80
Totalt antal tjänsteupphandlingar, där modellen för social hänsyn har varit möjlig att använda	81
Antal personer långt från arbetsmarknaden som anställts inom ramen för social hänsyn i upphandling	44
Antal personer som står långt ifrån arbetsmarknaden som i övrigt har erbjudits möjlighet till någon form av arbete	110

Mänskliga rättigheter

DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA ska genomsyra alla Göteborgs Stads verksamheter. Arbetet ska fokusera såväl på Göteborgs Stad som arbetsplats som på mötet med invånarna. Göteborgs Stad ska sträva efter att alla som vistas i Göteborg ska få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Antal fall av diskriminering – både medarbetare och de vi är till för (brukare/kunder)

Utfall 2018

Totalt antal fall av diskriminering under perioden	4
Vidtagna åtgärder	1

Hållbart arbetsliv

Upplysning	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Sjukfrånvaro totalt %	5,3	4,9	5,0	4,9
Sjukfrånvaro kvinnor %	6,4	5,4	4,7	5,2
Sjukfrånvaro män %	4,2	4,4	5,6	4,3
HME medarbetare	75	70	72	71
HME chefer	85	83	84	83
Fråga 52 i medarbetar- enkäten - "Jag rekommenderar gärna andra att arbeta i min förvaltning/mitt bolag."	3,7	3,3	3,4	3,4

Mångfald i styrelse och ledning (utifrån kön)

Styrelseledamöter antal män	166	162	181	193
Styrelseledamöter antal kvinnor	102	106	118	135
VD antal män	22	20	24	28
VD antal kvinnor	14	15	18	18
Övrig företagsledning antal män	106	103	107	98
Övrig företagsledning antal kvinnor	84	84	93	96
Summa män	294	285	312	319
Summa kvinnor	200	205	229	249

Legala osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor (enligt diskrimineringslagen)

Andel med måluppfyllelse god	100 %	94 %	88 %	88 %
Andel med måluppfyllelse viss	0 %	6 %	6 %	13 %
Andel med måluppfyllelse ingen	0 %	0 %	0 %	0 %
Andel med måluppfyllelse svårbedömd	0 %	0 %	0 %	0 %

Klimat- utsläpp

GÖTEBORG SKA MINSKA sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp. 2020 ska utsläppen av koldioxid ekvivalenter i Göteborg från icke-handlande sektorn ha minskat med minst 40 procent jämfört med 1990. 2035 ska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser vara maximalt 3,5 koldioxidekvivalenter per invånare.

	Utsläpp (ton CO ₂ -ekv)
Scope 1	
Göteborg Energi	233 508
Förvaltnings AB Framtiden	190
HIGAB	5
Göteborgs Spårvägar AB	2 541
Göteborg & Co	114
Göteborgs Hamn AB	220
GRYAB	2 574
RENOVA	1 726
Scope 2	
Göteborg Energi	662
Förvaltnings AB Framtiden	50 810
HIGAB	1 823
Göteborgs Spårvägar AB	652
Göteborg & Co	1 635
Göteborgs Hamn AB	24
GRYAB	8 292
RENOVA	185

Kommentar: I denna tabell redovisas koncernenas samlade utsläpp. Detaljerade redovisningar finns för varje koncern där man kan ta del av förbrukningstyp, emissionsfaktorer mm. Vidare har Stadshus AB valt att redovisa direkta och indirekta utsläpp (Scope 1 och Scope 2) uppdelat då Göteborgs Energis utsläpp från energiproduktionen annars skulle dubbelräknas till viss del. En separat redovisning av Scope 1 och Scope 2 ger en mer sanningsenlig bild av Stadshuskoncernens utsläpp. I vissa fall saknas redovisning, det beror då huvudsakligen på att utsläppen är försumbara.

Avfall och resurser

GÖTEBORG SKA MINSKA Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp. 2020 ska utsläppen av koldioxid ekvivalenter i Göteborg från icke-handlande sektorn ha minskat med minst 40 procent jämfört med 1990. 2035 ska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser vara maximalt 3,5 koldioxid-ekvivalenter per invånare.

	Kvantitet (Enhet: ton)
Icke farligt avfall	
Avfall jämförligt med hushållsavfall	33 330
Förpackningar	1 311
Returpapper	467
Övrigt avfall	131 406
Schaktmassor	67 770
Summa icke farligt avfall	234 284
Farligt avfall	
Elavfall	112
Övrigt farligt avfall	7 690
Förorenade massor (>FA)	10 782
Slam innehållande farliga ämnen	25 304
Summa farligt avfall	43 888
Summa totalt avfall	278 172

Ekonomiskt resultat

Upplysningar	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	1 578	1 442,6	1 652,6
Investeringar i immateriella och materiella tillgångar (mnkr)	5 834	5 430	4 970

Produktion: Göteborgs Stadshus AB & Rubrik AB
Text: Göteborgs Stadshus AB & Rubrik AB
Art Director: Hanna Finnström
Illustration: Rubrik AB & Shutterstock

